แถลงการณ์สำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง การยุบสภาผู้แทนราษฎร การกำหนดวันเลือกตั้ง และการดำเนินการเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

เนื่องจากบัดนี้ ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว มีผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง รัฐบาลจึงขอชี้แจงเหตุผลและแนวทางที่จะดำเนินการต่อไปให้ประชาชนทราบ ดังนี้

๑. การยุบสภาผู้แทนราษฎรเป็นกระบวนการปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาดังที่ปฏิบัติอยู่ในหลายประเทศ เมื่อใดที่มีความขัดแย้งหรือเกิดปัญหาทางการเมืองขึ้นอันอาจนำมาซึ่งวิกฤตการณ์ต่างๆ จนฝ่ายบริหารไม่สามารถบริหารราชการแผ่นดินหรือฝ่ายนิติบัญญัติไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปให้เป็นปกติได้ และกระแสความต้องการหรือมติมหาชนปรากฏเป็นประเด็นสำคัญในขณะนั้นๆ วิธีการสุดท้ายที่มักนำมาใช้อยู่เสมอ คือการยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ ดังที่เรียกว่าเป็นการคืนอำนาจอธิปไตยกลับไปให้ประชาชน ซึ่งระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็ยอมรับวิธีการดังกล่าว ดังที่ได้เคยดำเนินการเช่นนี้มาแล้วหลายครั้ง เช่น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๒๖ พ.ศ. ๒๕๒๙ พ.ศ. ๒๕๓๑ พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พ.ศ. ๒๕๓๘

๒. การยุบสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้เกิดจากการที่นายกรัฐมนตรีประสงค์จะลาออกจากตำแหน่งเพื่อเปิดทางให้มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ ซึ่งในการนี้จำเป็นต้องเริ่มจากการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความกราบบังคมทูล ต่อจากนั้นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ก็จะดำเนินการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีอีกไม่เกิน ๔๘ คน เพื่อนำความกราบบังคมทูลเป็นลำดับไป แต่การดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวไม่อาจเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งเป็นที่เชื่อว่าการบริหารราชการแผ่นดินโดยรัฐบาลผสมหลายพรรคจะนำไปสู่ความขัดแย้ง และเกิดปัญหาทางการเมืองได้ดังที่ประสบมาแล้วแม้จะไม่มีความรุนแรงมากนัก เพราะต่างตระหนักในปัญหาและพยายามประคับประคองสถานการณ์มาเป็นลำดับ แต่มีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นได้ เมื่อพิจารณาประกอบกับกระแสเรียกร้องของประชาชนแล้ว เห็นว่าหากปล่อยทิ้งไว้จะเป็นชนวนให้เกิดปัญหาความไม่เชื่อมั่นในระบบและกลไกต่างๆ ของรัฐ อันจะเป็นอันตรายต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาได้ในที่สุด จึงสมควรตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อคืนอำนาจการตัดสินใจสำคัญทางการเมืองในยามหัวเลี้ยวหัวต่อเช่นนี้กลับไปให้ประชาชนพิจารณาโดยการเลือกตั้งใหม่ในวันอาทิตย์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๙

๓. โดยที่ขณะนี้มีจำนวนรัฐมนตรีว่างอยู่ ๗ คน นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อจะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ก็สมควรแสวงหาและดำเนินการแต่งตั้งบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและเป็นที่เชื่อถือแก่ประชาชนทั่วไป อย่างน้อยก็ในระดับหนึ่งมาเข้าร่วมรัฐบาลโดยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีที่ว่างอยู่ดังกล่าวเพื่อช่วยปฏิบัติภารกิจบริหารราชการแผ่นดินที่ยังจำเป็นต้องดำเนินต่อไปให้ลุล่วงโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ มิให้ขาดตกบกพร่องโดยเหตุที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรหรือโดยเหตุว่ารัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไปเตรียมการเลือกตั้งในส่วนของตนหรือพรรคการเมืองของตน

๔. สำหรับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๑๑ เพื่อเปิดทางให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยอ้อมนั้น รัฐบาลได้นำขึ้นทูลเกล้า ฯ แล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างทรงพิจารณาตามขั้นตอนในรัฐธรรมนูญ การยุบสภาครั้งนี้ไม่มีผลกระทบต่อร่างรัฐธรรมนูญตลอดจนร่างพระราชบัญญัติอื่นๆ ที่อยู่ระหว่างทรงพิจารณาแต่ประการใด เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ลงมาแล้วก็จะได้ประกาศใช้และดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายเหล่านั้นต่อไป

รัฐบาลซึ่งประกอบด้วยพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลทั้ง ๖ พรรค และรัฐมนตรีซึ่งมิได้มาจากพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองฝ่ายใด ขอให้คำมั่นสัญญาแก่พี่น้องประชาชนทั้งหลายว่าจะปฏิบัติภารกิจในช่วงเวลาต่อไปนี้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองแก่ประเทศชาติและประชาชน ทั้งจะกำกับดูแลการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นในวันอาทิตย์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ นี้ ให้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม

สำนักนายกรัฐมนตรี
วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙